

Ģimenes vērtībās balstīta tikumiskā dzimumaudzināšana: izpratne un vajadzības

INFORMĒTĀ PIEKRIŠANA

INFORMĀCIJA APTAUJAS DALĪBNIEKIEM

Aicinām Jūs piedalīties Latvijas Universitātes pētījumā “Ģimenes veidošanas vērtībās balstīta tikumiskās dzimumaudzināšanas veicināšana Latvijas izglītības sistēmā”, aizpildot anonīmu pētījuma anketu. Pirms šīs aptaujas anketas aizpildīšanas rūpīgi izlasiet informāciju!

Pētījums veikts ar virsmērķi: 1) izpētīt ģimenes veidošanas vērtībās balstītu tikumisko dzimumaudzināšanu Latvijas izglītības sistēmā – tās izpratni un vajadzības un esošo materiālu vērtīborientāciju; 2) izpētīt starptautiskās labās prakses piemērus kā pamatu mācību materiālu izveidei ģimenes veidošanas vērtībās balstītas tikumiskās dzimumaudzināšanas veicināšanai. Pētījuma rezultāti tiks prezentēti starptautiskās zinātniskās konferencēs, izglītības politikas veidotājiem un citām ieinteresētajām personām izglītības jomā, publicēti akadēmiskajos žurnālos un rīcībpolitikas ziņojumā.

Šīs aptaujas mērķis ir izpētīt izpratni par ģimenes veidošanas vērtībām, kā arī vajadzības un labās prakses piemērus, lai īstenotu tikumos balstītu dzimumaudzināšanu Latvijas izglītības sistēmā. Jūsu sniegtās atbildes būs liels ieguldījums situācijas novērtēšanā. Aptaujas anketa ir anonīma, tajā sniegtās atbildes tiks izmantotas tikai apkopotā veidā, ievērojot Vispārīgo datu aizsardzības regulu, un tikai šī pētījuma ietvaros. Pētījums ir apstiprināts LU Humanitāro un sociālo zinātņu pētījumu ētikas komitejā.

Piedalīšanās pētījumā ir brīvprātīga. Jums ir tiesības atteikties aizpildīt anketu, un atteikšanās Jums neradīs nekādas sekas. Pētījumā nav paredzēta personas datu iegūšana un apstrādāšana. Jūs nebūs iespējams identificēt pēc anketā sniegtās informācijas. Aptaujas dati tiks glabāti LU repozitorijā vismaz piecus gadus pēc projekta īstenošanas un pēc tam iznīcināti.

Aptaujas aizpildīšanas laiks ir apmēram 15 minūtes. Lūdzam aptaujas anketu aizpildīt līdz š.g. 30. aprīlim.

Ja Jums ir jebkādi jautājumi par šo pētījumu, lūdzu, sazinieties ar pētījuma vadītāju Manuelu Hoakinu Fernandesu-Gonsalesu (manuel.fernandezs@lu.lv) vai projekta galveno izpildītāju Dzintru Atstāju (dzintra.atstaja@gmail.com).

Informētā piekrišana

Vai esat iepazinies(-usies) ar iepriekšminēto informāciju un vēlaties piedalīties pētījuma “Ģimenes veidošanas vērtībās balstīta tikumiskās dzimumaudzināšanas veicināšana Latvijas izglītības sistēmā” ietvaros veiktā aptaujā?

1	Jā, vēlos piedalīties pētījuma aptaujā
2	Nē, nevēlos piedalīties pētījuma aptaujā

ANKETAS JAUTĀJUMI

0. DEMOGRĀFISKĀ SADAĻA

D1. Atzīmējiet visas lomas, kas attiecas uz Jums!

Scripter: vairākatbilžu jautājums

1	Esmu bērna/skolēna vecāks/ aizbildnis	
2	Esmu skolotājs/-a (pirmsskolas, vispārējās un profesionālā izglītības)	
3	Esmu topošais skolotājs/-a (pirmsskolas, vispārējās un profesionālā izglītības)	
4	Cits	Screenout (if only this mentioned)

D2. Kāds ir Jūsu dzimums?

1	Vīrietis
2	Sieviete
3	Cits/nevēlos norādīt

D3. Lūdzu, norādiet, cik Jums ir pilnu gadu?

Scripter: ievietot tekstu pēc skrīnauta - Paldies par atvēlēto laiku, bet Jūsu profils neatbilst pētījuma mērķauditorijai!

SCRIPTER: please recode into AGE:

1	Under 18 → TERMINATE
2	18 - 24
3	25 - 29
4	30 - 34
5	35 - 39
6	40 - 44
7	45-49
8	50-54
9	55-59
10	60-64
11	65-80
12	Over 80 → TERMINATE

D4. Reģions [Novads]: Rīga – Vidzeme – Kurzeme – Zemgale - Latgale

Scripter: mūsu klasiskais dzīvesvietas jautājums

1. ĢIMENES VEIDOŠANAS VĒRTĪBĀS BALSTĪTA TIKUMISKĀ DZIMUMAUDZINĀŠANA

A1_1. S. Cik svarīgi, izglītojot jauniešus dzimumaudzināšanas jomā, būtu ietvert šādus principus un vērtības?

		1 – pavisam mazsvarīgi	2 –mazsvarīgi	3 – drizāk mazsvarīgi	4 – drizāk svarīgi	5 –svarīgi	6 – Ļoti svarīgi
1	Ģimene sākas ar savienību starp sievieti un vīrieti. Tam par pamatu ir abu dzimumu (vīrieša un sievietes) atšķirību un savstarpējās papildinātības atzīšana	1	2	3	4	5	6
2	Nesavtīga mīlestība. Ģimeni veidojot, pāris pieņem brīvu lēmumu pašizliedzīgi un savstarpēji sevi veltīt otra labā ar prieku	1	2	3	4	5	6
3	Sociālā atzīšana laulībā. Vīrieša un sievietes savienība tiek sociāli atzīta civilā vai reliģiskā laulībā.	1	2	3	4	5	6
4	Atvērtība dzīvībai. Auglība, bērnu radīšana un audzināšana ir viens no svarīgiem jaunās ģimenes veidošanas pamatiem	1	2	3	4	5	6
5	Stabilitāte. Jaunā ģimene tiek plānota kā pastāvīga savienība uz visu mūžu, nevis tikai uz kādu laiku.	1	2	3	4	5	6
6	Veselums. Šī savienība tiek saprasta kā visaptveroša, holistiska; un ģimene – kā vienota sistēma, kurā viss pārējais (darbs, atpūta, sociālā dzīve utt.) ir pakārtots šīs savienības, ģimenes locekļu labumam	1	2	3	4	5	6
7	Ekskluzivitāte. Monogāmija, vienīgums. Šajā savienībā nav vietas citām intīmām attiecībām ārpus tās.	1	2	3	4	5	6

A1_2. A. Uzskaitiet, lūdzu, vērtības un attieksmes (ne vairāk par piecām), kas, Jūsuprāt, raksturotu laimīgu, funkcionālu ģimeni!

Scripter: (1 box, max 1000 char).

[Brīva vieta atbildei]

2. DZIMUMAUDZINĀŠANAS PIEEJAS

A2_1. A. Kā Jūs definētu vārdu salikumu “tikumiska dzimumaudzināšana”? Ar ko Jums tas asociējas?

Scripter: (1 box, max 1000 char).

[Brīva vieta atbildei]

A2_2. S. Kā Jūs vērtējat šo pieeju piemērotību izmantošanai dzimumaudzināšanā skolās?

Scripter: randomize rows

		1 – Pavisam nepiemērota	2 – diezgan nepiemērota	3 – drīzāk nepiemērota	4 – drīzāk piemērota	5 – diezgan piemērota	6 – Ļoti piemērota	Nav viedokļa
1	STS risku mazināšanas pieeja: Fokusējas tikai uz seksuāli transmisīvo slimību (STS) un negribētas grūtniecības riska mazināšanu, veicinot prezervatīvu un citu kontracepcijas līdzekļu lietošanu.	1	2	3	4	5	6	9
2	Atturēšanās pieeja: Uzsver seksuālo attiecību atlikšanu līdz laulībām bez detalizētas kontracepcijas mācīšanas.	1	2	3	4	5	6	9
3	Visaptverošā (cilvēktiesībās balstītā) pieeja (UNESCO): Balstās uz dzimumu līdztiesību, uzsver kontracepciju vairāk nekā rakstura tikumus un ģimenes veidošanu.	1	2	3	4	5	6	9
4	Tikumos balstītā pieeja: Fokusējas uz tikumu attīstību, lai veidotu stabilas attiecības, uzsverot paškontroli fiziskās un mentālās veselības risku mazināšanai, nevis prezervatīvu popularizēšanu.	1	2	3	4	5	6	9
5	Auglības fizioloģijas pieeja: Izglīto zēnus un meitenes atsevišķi pirms pubertātes par fizioloģiju un jaunās dzīvības radīšanu, akcentējot vecāku iesaisti un gatavību nākotnes vecāku lomai.	1	2	3	4	5	6	9
6	Holistiskā (mīlestības un auglības) pieeja: Uzsver bioloģisko, emocionālo, sociālo un garīgo aspektu mijiedarbību, veicina izpratni par auglību, mīlestības attiecībām un apzinātu lēmumu pieņemšanu.	1	2	3	4	5	6	9
7	Reliģiskā pārliecībā balstītā pieeja: Integrē reliģiskās mācības, morālās vērtības un garīgumu kā vadlīnijas dzimumattiecību jautājumu izpratnē.	1	2	3	4	5	6	9

3. DZIMUMAUDZINĀŠANA UN SKOLA

A3_1. S. Lūdzu, novērtējiet, cik svarīgi ir dzimumaudzināšanā iekļaut šīs tēmas:

		1 – Pavisam mazsvarīgi	2 –mazsvarīgi	3 – drīzāk mazsvarīgi	4 – drīzāk svarīgi	5 –svarīgi	6 – Ļoti svarīgi
1	Bioloģiskie un fizioloģiskie procesi	1	2	3	4	5	6
2	Dzimumtieksme un ar to saistīto emociju un rīcības vadišana	1	2	3	4	5	6
3	Mīlestības izpausmes veidi un attiecību kultūra	1	2	3	4	5	6
4	Sociālās normas (laulības nozīme, ģimenes veidošana)	1	2	3	4	5	6
5	Morālās vērtības un to iedzīvināšana ikdienas izvēlēs (tikumi)	1	2	3	4	5	6
6	Reliģiskā un garīgā perspektīva	1	2	3	4	5	6

3.1. Par dzimumattiecībām skolas vecumā

A3_2. S. Cik lielā mērā piekrītat šiem apgalvojumiem par dzimumattiecību uzsākšanu skolas vecumā (nepilngadīgiem savā starpā)?

Atbildēs nodalām 16 gadīgos un vecākus skolēnus, kuri ir piekrišanas vecumā pēc LR likumdošanas, no mazgadīgajiem (12-15 gadus vecumā).

		1 – pilnībā nepiekrītu	2 – gandrīz pilnībā nepiekrītu	3 – drīzāk nepiekrītu	4 – drīzāk piekrītu	5 – gandrīz pilnībā piekrītu	6 – pilnībā piekrītu	Nav viedokļa
1	12-15 gadi: Tā ir jauniešu personīga izvēle, lai viņi dara, ko vēlas.	1	2	3	4	5	6	9
2	16-18 gadi: Tā ir jauniešu personīga izvēle, lai viņi dara, ko vēlas.	1	2	3	4	5	6	9
3	12-15 gadi: Tas ir pieņemami, ja jaunieši ir emocionāli un psiholoģiski nobrieduši.	1	2	3	4	5	6	9
4	16-18 gadi: Tas ir pieņemami, ja jaunieši ir emocionāli un psiholoģiski nobrieduši.	1	2	3	4	5	6	9
5	12-15 gadi: Tas ir pieņemami, ja jauniešiem ir pietiekama izpratne par drošību un atbildību.	1	2	3	4	5	6	9
6	16-18 gadi: Tas ir pieņemami, ja jauniešiem ir pietiekama izpratne par drošību un atbildību	1	2	3	4	5	6	9
7	12-15 gadi: Tas ir pārāgri, nepārdomāts lēmums un var radīt negatīvas sekas.	1	2	3	4	5	6	9
8	16-18 gadi: Tas ir pārāgri, nepārdomāts lēmums un var radīt negatīvas sekas.	1	2	3	4	5	6	9
9	12-15 gadi: Dzimumattiecības šajā vecumā ir morāli nepieņemamas, un jauniešiem jāizvairās no tām.	1	2	3	4	5	6	9
10	16-18 gadi: Dzimumattiecības šajā vecumā ir morāli nepieņemamas, un jauniešiem jāizvairās no tām.	1	2	3	4	5	6	9

3.2. Skolas un vecāku sadarbība dzimumaudzināšanas jomā

A3_3. S. Izvēlieties vienu no apgalvojumiem, kuram Jūs visvairāk piekrītat!

Scripter: [S]

1	Skolai jācenšas iesaistīt vecākus bērnu dzimumizglītībā (piemēram, ar kopīgiem mājas darbiem vai sarunām)
2	Vecākus nevajag iesaistīt dzimumizglītībā skolā
3	Dzimumizglītība jāveic tikai mājās atbilstoši ģimenes vērtībām.

A3_4.A. Lūdzu, pamatojiet vai precizējiet Jūsu izvēli!

Scripter: obligāti aizpildāms

[Brīva vieta atbildei]

3.3. Par skolotāju izglītošanu

A3_5. S. Cik lielā mērā piekrītat šiem apgalvojumiem par skolotāju izglītošanu dzimumaudzināšanas jomā?

Scripter: randomize rows

		1 – pilnībā nepiekrītu	2 – gandrīz pilnībā nepiekrītu	3 – drīzāk nepiekrītu	4 – drīzāk piekrītu	5 – gandrīz pilnībā piekrītu	6 – pilnībā piekrītu	Nav viedokļa
1	Visiem skolotājiem jāapgūst profesionālās pilnveides kursi dzimumaudzināšanas jomā, lai viņi varētu atbildēt uz jauniešu jautājumiem par dzimumdzīvi, tiklīdz tie rodas.	1	2	3	4	5	6	9
2	Dzimumaudzināšanas izglītība nepieciešama tikai klases audzinātājiem un tiem skolotājiem, kuri vada nodarbības, kas saistītas ar to tēmu.	1	2	3	4	5	6	9
3	Dzimumaudzināšanas tēmas obligāti jāiekļauj skolotāju sagatavošanas programmās.	1	2	3	4	5	6	9
4	Visiem skolotājiem jābūt iespējai brīvprātīgi regulāri pilnveidot zināšanas dzimumaudzināšanas jomā tālākizglītībasursos.	1	2	3	4	5	6	9
5	Skolotāju izglītošanā jāpiedāvā tikai UNESCO visaptverošas seksuālās izglītības pieeja.	1	2	3	4	5	6	9
6	Skolotāju izglītošanā jāpiedāvā vairākās alternatīvas pieejas dzimumaudzināšanai, t.sk. ģimenes veidošanas vērtībās un tikumos balstīta pieeja.	1	2	3	4	5	6	9

4. VAJADZĪBAS IZGLĪTĪBAS SISTĒMĀ

A4_1. S. Lai pilnvērtīgi ieviestu Latvijas izglītības sistēmā tādu dzimumaudzināšanas pieeju, kas ietver ģimenes veidošanas vērtības (mīlestību, abu dzimumu papildinātību, atvērtību dzīvībai u.c.) un sekmē tikumu attīstīšanu, lai šīs vērtības īstenotu dzīvē, cik svarīgas Jums šķiet tālāk minētās darbības un vajadzības?

Scripter: not randomize rows

		1 – Pavisam mazsvarīgi	2 – mazsvarīgi	3 – drīzāk mazsvarīgi	4 – drīzāk svarīgi	5 – svarīgi	6 – Ļoti svarīgi
1	Izglītības iestādēs piedāvāt jauniešiem dzimumizglītību, kas izmanto šo pieeju	1	2	3	4	5	6
2	Izveidot izglītojošus materiālus šīs pieejas izmantošanai ģimenē	1	2	3	4	5	6
3	Izveidot mācību materiālus šīs pieejas izmantošanai klasē	1	2	3	4	5	6
4	Izveidot informatīvus materiālus par šo pieeju pašiem jauniešiem patstāvīgai apguvei	1	2	3	4	5	6
5	Iekļaut šo pieeju skolotāju sagatavošanasursos	1	2	3	4	5	6
6	Piedāvāt skolotāju tālākizglītības kursus, kas izmanto šo pieeju	1	2	3	4	5	6
7	Organizēt izglītojošus kursus vecākiem par šo pieeju	1	2	3	4	5	6
8	Nodrošināt skolām un ģimenēm profesionālu konsultantu pieejamību, kuri izmanto šo pieeju	1	2	3	4	5	6
9	Informēt izglītības sistēmas pārstāvjus par šīs pieejas zinātniskajiem pamatiem	1	2	3	4	5	6
10	Popularizēt sabiedrībā šo pieeju un tās labumus	1	2	3	4	5	6

A4_2. S. Vai ir vēl kādas darbības vai vajadzības, kuras Jūs gribētu pieminēt?

Scripter: NAV obligāti aizpildāms

[Brīva vieta atbildei]

5. LABĀS PRAKSES PIEMĒRI UN IETEIKUMI

A5_1. A. Ja vēlaties, lūdzu, padalieties ar kādu labās prakses piemēru dzimumaudzināšanas jomā! Kāpēc uzskatāt, ka tā ir laba prakse?

Scripter: NAV obligāti aizpildāms

[Brīva vieta atbildei]

6. NOBEIGUMA JAUTĀJUMI

A6_1. A. Vai Jums ir citi komentāri par šīs aptaujas tēmu – ģimenes veidošanas vērtībās balstītu tikumisku dzimumaudzināšanu Latvijas kontekstā (piemēram, svarīgākās atziņas vai aspekti, kas bērniem un jauniešiem jāapgūst dzimumaudzināšanas procesā, vēlamās pieejas, prioritārās vajadzības, ieteikumi skolotāju un vecāku izglītībai u.c.) ?

Scripter: nav obligāti aizpildāms

[Brīva vieta atbildei]

DK.

Ja vēlaties piedalīties 50 eur vērtas dāvanu kartes no 220.lv izlozē, lūdzu, korekti norādiet savu e-pasta adresi!

E-pasta adrese tiks izmantota tikai izlozes uzvarētāja noskaidrošanai un dāvanu kartes nosūtīšanai. Tūlīt pēc tā visas e-pasta adreses tiks dzēstas un netiks izmantotas turpmākajā datu analizē, kā arī netiks saistītas ar Jūsu atbildēm.

Jums būs tiesības pieprasīt pārzinim piekļuvi jūsu personas datiem un to labošanu vai dzēšanu. Personas datu pārzinis: Anna Elksnīte, anna.elksnite@raitgroup.com

1	Piekrītu personas datu apstrādei, vēlos piedalīties izlozē (<i>lūdzu, ierakstiet e-pastu</i>)_____
2	Nepiekrītu personas datu apstrādei, nevēlos piedalīties izlozē

Paldies par Jūsu dalību un vērtīgām atbildēm!

Ja vēlaties uzzināt vairāk par projektu “Ģimenes veidošanas vērtībās balstīta dzimumaudzināšanas”, lūdzu, skatieties šajā saitē (projekta vietnē)!

<https://www.arete.lu.lv/par-projektu/jaunumi/zina/t/103102/>